

Tisztelt Kollégáim, kedves Diákok!

Március 15-e a legigazibb, a magyar nép tiszta érzéséből fakadó kokárdás ünnep, amikor is a 48-49-es szabadságharcra emlékezünk. Ahogy az egész országban, így iskolánkban is mindig megemlékezünk hazánk e nagyszerű forradalmáról, amelyik az európai forradalmak sorában is kiemelkedő jelentőségű volt. Nekünk és mindazoknak, akik a Lovassy László Gimnázium nagy közösségéhez tartoznak, különösen fontos ezen a napon az ünneplés, hiszen 16 éve minden alkalommal ilyenkor emlékezünk meg iskolánk névadójáról is.

Lovassy László ugyanis ugyanannak a nemzeti ügynek, a 48-as forradalomnak a mártírja, amelynek érdekében hősi halált halt Petőfi Sándor, vagy a kivégzett aradi vértanúk. Lovassy előkészítője volt a 1848-as forradalomnak. Egyéni tragédiája, hogy tevőlegesen a súlyos börtönévek ártalmaként már nem vehetett részt abban.

Talán kevesen tudják, hogy iskolánkat 1950-től hívják Lovassy László Gimnáziumnak, bár az iskola akkori vezetése szívesebben vette volna, ha régi diákjának, Batsányi János költőnek a nevét viselheti. Minisztériumi rendeletre azonban Lovassy László nevét jelölték meg. Batsányi nevét ugyanis szülővárosában Tapolcán kaphatta meg a gimnázium.

Azóta kiderült, hogy sehol a világon, sem általános, sem középiskola Lovassy László néven rajtunk kívül nem működik. Mi az elmúlt évtizedekben hozzászoktunk a névhez, és azt egyre nagyobb büszkeséggel viseljük.

Ezen ünnepélyes alkalommal érdemes még megemlíteni azt a nem sokak által ismert tény, hogy dr. Brusznai Árpád, iskolánk tragikus sorsú tudós tanára, az 56-os forradalmi események mártírja 1956 március 15-én ünnepi beszédében Lovassyt méltatva kérte azt a diákoktól, hogy Lovassy Lászlót a legigazibb tisztelettel, példájának követésével tiszteljék. Példája követése alatt mindenkor az igazság melletti bátor kiállást értve.

S talán az az ismeret is fontos ma már a számunkra, hogy Lovassy László mellszobra, az a szobor, amelyik az iskolatörténeti kiállításunk központi helyén van, s amely szobrot ilyenkor immár hagyományosan évről-évre koszorúzzunk meg, 1970. március 20.-óta áll iskolánkban, s R. Kiss Lenke alkotása.

Lovassy Lászlóról, életéről iskolánk közösségének az alábbiakat illik tudni. 1815. május 8-án született Nagyszalontán. Kisebb birtokkal rendelkező középnemesi, református családból származott. Tanulmányait Debrecenben, Késmárkon és Nagyváradon végezte. Apja hatására a jogi pályát választotta. Jogi tanulmányainak befejezése után az ügyvédi oklevél megszerzése érdekében Pozsonyba ment országgyűlési gyakornoknak.

Az 1832-36-os országgyűlési ifjúság sokban különbözött a korábbi nemzedéktől. Az 1830. évi párizsi júliusi forradalom és a kisugárzásaként létrejött európai változások hatással voltak a magyarországi közhangulatra így Lovassyra is. Lovassy László és társai kézzel másolták az Országgyűlési Tudósításokat, amelyeket megküldtek a megyéknek, hatásukra pezsgő politikai élet bontakozott ki.

Lovassy László a demokratikus reformokat, az alkotmányos szabadságot követelő ifjúság példaképévé vált.

Leginkább ezért is fogták el, majd törvénytelen módon, a polgári hatóság mellőzésével, rabszállító kocsin, megbilincselve, katonai karhatalommal Pestre szállították. A királyi tábla a törvényellenesen lefolytatott vizsgálat és tárgyalás után 1837. február 27-én Lovassy Lászlót tízévi várfogságra ítélte. Az ítélet indoklása szerint "a vádlott minden törvényes renddel ellenkező, romlott erkölcsű, minden társadalmi renddel ellentétben lévő veszedelmes elveket s véleményeket ápol". Lovassy Lászlót titokban Spielbergbe szállították, és ott tartották fogva. A nagy tehetségű ifjút a spielbergi magány és a skorbut lelkileg, testileg összetörte.

Szabadulása után a pozsonyi Irgalmasok kórházában gyógykezelték, a forradalmi eseményeknek betegsége miatt tevőlegesen már nem lehetett részese.

1892. január 6-án halt meg, sírja a nagyszalontai temetőben van.

Sírkövén ez áll:

Lovassy László, született: 1815. május 8., meghalt: 1892. január 6., Életéről a történelem beszél. Áldás és béke dicső emlékezetén.